

Quê Hương Là Chùm Trái Ngọt

Nguyễn Thị Long An

Uống hết ly nước, cầm cái ly không bước ra khỏi phòng định đem xuống nhà bếp, Nhàn bỗng chết đếng trong lòng, đứng khựng lại khi nghe tiếng nói nhỏ phát ra từ căn phòng sát cửa.

'Sao? Mày giúp tao một tay được không?'

'Anh Hai à, đừng làm như vậy. Hết tiền xài xin nó cũng cho mà!

'Nó cho bao nhiêu, vài trăm là cùng. Tao cần số nhiều. Máy chục ngàn trong bóp nó ai mà hồng biết.'

'Tiền của chồng nó đưa mua số kim cương của tiệm bà Mừng. Đâu phải của nó đâu.'

'Nhưng mà tao cần. Ly nước hồi đầu hôm nó uống rồi. Thấm thuốc bây giờ chắc ngủ mê. Ra tay được.

'Tôi sợ lắm. Nó là em cùng máu thịt, sao anh muốn làm bậy để cướp của em?'

Nhàn trở liền vào phòng, gom lệ mới đỏ đặc, dồn vào xách tay, bước mau qua phòng mẹ, thuật vắn tắt những lời của hai anh.

Khó có xe trong giờ khuya khoắt. Người mẹ lo sợ thuốc ngủ trong mình con gái sẽ ngấm mau, đành đưa sang nhà cạnh bên ngủ nhờ.

Bà nội tôi mãn phần con cháu ở rải rác các tiểu bang, bận bịu công ăn việc làm không ai về được để cư tang. Năm nay nhân ngày giỗ đầu, các cô, chú hẹn hò làm một cuộc họp mặt sau thời gian dài lao đao sinh kế ở đất nước người.

Chuyến bay từ phi trường Los Angeles đi Bangkok hành khách cùng quê hương tôi chiếm hai phần, số còn lại là những người của những quốc gia Châu Á. Ngồi cạnh ghế tôi là một người đàn bà trạc độ bốn mươi tuổi ngoài. Gương mặt xinh xắn ẩn dấu chút phúc hậu và nụ cười rất tươi của bà gợi sự chú ý nơi người đối diện. Tôi làm quen hỏi

chuyện. Được biết bà về thăm mẹ. Nghe bà nói chỗ ở của người mẹ, tôi mừng tượng nhớ như nơi đó cũng cùng vùng tôi sắp về. Vòm trời quê cũ hiện lơ mờ trong trí tôi không rõ nét. Tôi cố gắng hình dung xóm nhỏ ngày xưa. Theo gia đình người chú ra đi lúc mới mười tuổi, hiểu biết quá ít ỏi về thành phố nơi tôi đã sống thuở ấu thời. Vài câu trả lời lơ mơ về đất địa của thành phố không đâu vào đâu của tôi khiến người đàn bà không còn hứng thú nói chuyện thêm nữa. Khi máy bay đáp xuống phi trường người đàn bà chào từ giã, lo đi làm thủ tục giấy tờ nhập cảnh.

Tôi chờ đợi gom góp hành lý, làm đủ thứ giấy tờ nhiều khê theo luật định. Thêm vụ khiếu nại ở văn phòng đại diện hãng máy bay Thái Air Line bởi thiếu mất hai thùng hành lý, không hiểu đã rơi rớt nơi đâu. Phải quanh quẩn ở phi trường nhờ giải quyết. Họ hứa hẹn sẽ tìm ra trong vài ngày sau đó và sẽ cho người đưa hành lý đến tận chỗ ở. May mắn nhà ở tại thành phố, nếu ở tỉnh xa không biết phải làm sao. Gần ba giờ đồng hồ sau chúng tôi mới rời khỏi phi trường. Một nhọc và chán nản.

Ngôi nhà hương hỏa xưa của ông bà nội để lại ở ngoại ô thành phố, bác Hai đã sửa chữa lại khang trang hơn trước. Dãy nhà cũ kỹ cùng chiều bây giờ cũng đổi thay, tường vách, mái ngói. Bao quanh là những vuông rào bằng sắt hoặc gạch cây, sơn xanh sơn đỏ. Tôi đứng sau cửa sổ ngắm ra bên ngoài. Mặt trời đã chìm xuống dưới mặt đất từ lâu. Màn đen dần trải trên những bụi cây đám cỏ. Con đường trước nhà vắng tanh, thỉnh thoảng vài tiếng nổ của máy xe từ xa vọng lại. Cảnh vật hầu như chìm lấtng trong vũng tối. Hàng đèn đường mờ ảo, cách khoảng cái tắt, cái cháy. Tiếng muỗi vo ve từ bên ngoài bay tuôn vào nhà. Vói tay kéo hai cánh cửa sổ khép chặt, tôi bước vội vào bên trong phần giữa căn nhà nhập bọn cùng mấy đứa em con cô, con chú, con bác, quây quần quanh chiếc bàn lớn. Sự ồn ào, huyên náo phát lên bởi nhiều tiếng nói giữa câu chuyện bông đùa, nhạo báng liên miên. Chúng hết tranh cãi châm chọc nhau lại xoay qua nói về thời trang, du lịch, phim

ảnh và cuối cùng những bồ bịch của nhau, những vui chơi đã qua hay sắp tới. Mấy đứa nó không thể diễn tả bằng tiếng mẹ đẻ. Câu nói không thoát ra khỏi miệng, áp a áp úng đành phải dùng ngôn ngữ ngoại quốc. Những tràng tiếng Mỹ lẫn tiếng Việt điếc tai cùng những chuỗi cười dòn tan đây đó. Bác Hai mỉm cười dòm chúng nó với cái lắc đầu chậm chậm, thất vọng.

Bác là con chim đầu đàn của bầy chim vong gia thất thổ trong một đại gia đình. Bác thường viết trong những bức thư gửi sang, căn dặn chúng tôi cố gắng học hành, nghe lời giáo dục của cha mẹ, không nên ham mê đua đòi với bè bạn mà bỏ ngoài tai những lời dạy dỗ. Làm người phải biết cội nguồn, đừng tập thói vong bản, không chơi với bạn xấu để nhiễm thói hư của bạn, và luôn luôn rèn luyện tiếng mẹ đẻ. Bác nhắc đi nhắc lại nhiều lần 'đừng quên nha các cháu. Bên này bác đọc báo nghe nói thanh thiếu niên bên đó hư hỏng, phải vào tù ra khám, bác buồn lắm.'

Tôi còn nhớ rõ ràng lời bác khuyên bảo các cô chú trước lúc lìa xa quê nhà. Bác nói: 'Nếu các em không chịu nổi những luật lệ khắc khe mới, những mối đe dọa hàng ngày và sự đối đãi gần như phân chia, các em muốn ra đi thì cứ ra đi, đừng bịn rịn, ở lại chịu khổ không ích gì. Anh có đầy đủ giấy tờ của một cựu quân nhân được sang nước Mỹ. Trên đầu mới tuổi cao chồng chất anh bỏ qua hết những bon chen trên đời. Những năm tù đầy anh đã ngán ngẩm với bã công khanh, thâm tình đời và hiểu nổi cực nhọc khi phải làm lại đời mình nơi đất khách. Các em ra đi cách biệt nơi phương trời lạ lẫm, huyết nhục chia lìa lòng anh vô cùng đau xót. Biết rằng ở lại cũng có nhiều điều khó khăn trong cuộc sống nhưng anh chỉ quyết thay cha mẹ làm người thừa tự tổ tiên, dốc lòng gởi nắm tàn xương nơi chôn nhau cắt rún. Đó là niềm mơ ước lớn lao của anh. Bác bước lại gần đưa tay vuốt tóc tôi và nói với nỗi nghẹn ngào. Riêng con Hân, con của anh chị Ba các em, tội nó qua đời bởi lửa đạn chiến tranh, con nhỏ sớm mồ côi không nơi nương tựa. Trong mấy đứa em, ai cưu mang được nó cho anh yên lòng.'

Hân à, bác sẵn sàng nuôi cháu, lo cho cháu nên người, nhưng ở với bác đời cháu sẽ mai một. Nên ra đi để lo cho thân mình nha cháu. Tôi khóc lóc từ già già đình bác và ngôi nhà mấy năm nương náu. Từ đó tôi theo người chú Tư sang đến vùng đất mới.

Tiếng gõ cửa bên ngoài dồn dập. Chúng tôi đồng loạt im lặng. Tất cả rời ghế chum nhum lấp ló chỗ cửa ngăn. Bác gái bước ra phòng ngoài nghe ngóng rồi mở một cánh cửa mời khách vào nhà. Không phải người công an khu vực như chúng tôi làm tưởng, mà là một bà già. Nghe nói là người hàng xóm nhà bên cạnh sân. Qua ánh đèn nhòa nhạt tôi vô cùng ngạc nhiên trở mắt dòm đăm đăm người đi sau. Chính là người đàn bà tôi đã gặp trên máy bay. Không biết họ bàn bạc chuyện gì với nhau sau đó Bác Hai khoác tay đuổi chúng tôi vào hẳn phía trong. Tiếng xì xào chấm dứt. Bà già ra về, người đàn bà tôi gặp trên máy bay ở lại.

Cuộc vui tưởng còn kéo dài, một hai đứa trong đám che miệng cười khúc khích. Nhưng bác Hai ra lệnh bắt chúng tôi phải giải tán. Bác gái lẳng xăng dọn dẹp bộ ván phía chái nhà và mời người đàn bà đó đi nghỉ.

Nằm yên trên giường nhưng lòng tôi có nhiều điều thắc mắc, vợ vẫn nghĩ suy muốn hỏi bác gái nhưng thấy không tiện. Trăn trở, cuối cùng rồi tôi cũng lịm vào giấc ngủ.

Ba tuần lễ vui chơi đã qua, ngày chia tay cũng đến. Cả nhà tiễn chúng tôi ra sân bay, lưu luyến không muốn rời. Chợt bước vào phòng cách ly, đầu tôi vẫn quay dòm đám người đứng lố nhố bên ngoài. Hình dáng bác tôi sau vòng rào chia cách, yên lặng buồn thiu.

Ngồi trầm ngâm trong lòng ghế lẳng nghe tiếng động cơ nổ... o... ù... ù... Dây ghế cạnh bên có những người đàn bà trẻ đang nhắm mắt, gọi nhắc trong tôi chuyện xảy ra hai tuần lễ trước, chuyện của người đàn bà đến ngủ nhờ một đêm trong nhà người bác. Lòng tôi còn bức rức, còn khó chịu khi biết được sự việc xảy ra quá đau lòng. Cô, chú tôi cũng kể thêm vài chuyện về thói đời và lòng người trăm ngách giống

nhau dầu ở bên kia trời hay bên này nữa vòng trái đất. Lời kể lể như còn xoáy mạnh, còn vang dội rõ ràng bên tai. Không biết mấy đứa em họ tôi sanh ra, lớn lên ở đất nước khác có nghe và hiểu được câu chuyện đau lòng này và những nỗi hệ lụy của nhân sinh?

Ánh trăng hè mọc lên khỏi ngọn cây bên kia đường. Làn ánh sáng mỏng nghiêng nghiêng xuyên qua thềm ngôi nhà của bà giáo Hạc xây lên từ một năm trước. Hàng rào bằng gạch quét vôi trắng uốn mình bao quanh khu nhà. Cửa ngõ màu xanh lá cây với ổ khóa lớn móc toong teng trong chốt sắt. Bà giáo cầm ba cây nhang bước ra sân đến bàn ông Thiên gần hàng rào cắm vào lư hương, chấp tay xá xá miệng lầm thầm van vái. Trở vào hàng ba, bà ngồi lên chiếc võng mắc trong đá, ngóng ra phía ngoài thăm lặng suy tư.

Thuở còn sống chồng bà là một thầy giáo lương 'ba đồng ba cọc'. Con cái được dạy dỗ nên chúng nó ngoan ngoãn, học hành theo nếp nhà. Năm tháng tưởng yên ấm trong hạnh phúc. Nhưng nỗi bất hạnh bất ngờ xảy đến, ông giáo lâm bệnh ngặt nghèo qua đời để lại ba đứa con còn nhỏ dại. Nhà nghèo xác xơ không có tiền để lo cho con, bà đành phải vay mượn số tiền nhỏ nhoi làm vốn. Đầu tắt mắt tối vất vả nuôi ba đứa con ăn chưa no lo chưa tới. Tuy buôn gánh bán bưng lần hồi cũng trả dứt nợ. Đám con trưởng thành. Gả con gái lấy chồng rồi theo chồng sang xứ khác. Hai đứa con trai chưa có gia đình ở với bà cho tới bây giờ. Tưởng chúng khôn lớn mình sẽ không còn lao tâm nhọc trí, vậy mà càng lớn khôn bao nhiêu tâm tánh càng bộc phát những điều bất nghì thất đức. Khó khăn trong cuộc sống, chúng phải bỏ học, dấn thân ra đời tìm phương kế sống nên tiêm nhiễm những thói xảo quyệt, trí trá. Bà giáo thờ dài. Đảo mắt quanh khu nhà đẹp đẽ do tiền của con gái gởi mà chạnh lòng thương đứa con hiếu thảo. Về thăm nhà mới một hai ngày, ở không yên với thằng anh lớn. Nửa đêm phải đi trốn tránh rồi vội vã trở về sớm hơn dự định. Lòng bà như có cái gì cào xé. Muốn tố giác nhưng phải làm ngơ bởi mẫu tử thâm

thâm. Giận thẳng con vì tiền mờ tối lương tri, quên tình cốt nhục. Thương con gái trọng tình máu mủ không một lời oán trách anh. Làm mẹ bà không biết phải xử trí cách nào trước sự bất nhân và 'hung hoang đảng tử' như vậy. Dù chuyện cốt nhục tương tàn chưa xảy đến nhưng đó cũng là mối họa lớn trong gia đình. Hai tay chống cằm, tủi phận mình: gần kề miệng lỗ vẫn chưa được yên thân. Dòm vào khoảng không trước mặt mà nước mắt chảy dài, nghẹn ngào xúc cảm...

Điện thoại reo vang trong nhà. Bà kéo vạt áo chùi mắt. Lật đặt bước vào cầm ống nghe. Tiếng đứa con gái bên kia đầu dây,

- 'Má hả, má khỏe không? Bà mừng rỡ lấp bắp trả lời :

- 'Khỏe... khỏe...'

- 'Con nói má nghe nè. Con không thể về thăm má nữa. Má cho hai anh căn nhà đi. Qua đây ở với con. Con đang làm thủ tục bảo lãnh má đó. Má đi nha'.

Bà ậm ừ... không dứt khoát. Để nhẹ ổng nghe xuống. Bà đứng tần ngần bất động, phân vân không biết nên đi hay ở. Đi theo đứa con khá giả thì sung sướng tấm thân mình đó. Nhưng bỏ hai đứa con nghèo khổ ở lại thì đành sao? Làm sao chúng sống được trong cái xã hội lạ lùng này không có mình sẵn sóc miếng ăn thức uống. Bà thở ra, lắc đầu, lẩm bẫm như tự căn dặn mình. Má không theo con được con ơi! Quê hương mình dẫu sao cũng là chùm trái ngọt, dầu thân cây có những sần sùi tróc lở, dầu dầu cành cây đầy kiếng vàng sâu phấn, dầu gốc cây là mảng đất xù xì khô cằn đá sỏi đập lên đau nhói bàn chân. Mẹ quen rồi con ơi! Quen cảnh trí, quen sanh hoạt và quen với khung trời chứa những thân cây èo uột đó...

Nguyễn Thị Long An

Texas, Dec25-2000

Nguồn: <http://vantuyen.net>